

регулярних заняттях, чергуванні навантажень і відпочинку, послідовності й варіативності їх змісту, поступовому збільшенні обсягу та інтенсивності самостійних тренувань.

Отже, сучасна система фізичного виховання потребує переорієнтації з простого задоволення організму в руховій активності на вдосконалення особистості шляхом гармонійного розвитку фізичних, психічних та духовних якостей. Розв'язання цих завдань зумовлює необхідність пошуку нових напрямків роботи вищих навчальних закладів, спрямованих на формування в молоді цінностей здорового способу життя. Головним є усвідомлення того, що важливе, значуще, цінне принесе студентам ведення здорового способу життя. Виховання на цій основі — провідний шлях формування особистості, її духовного світу. На сучасному етапі це є об'єктивною необхідністю, оскільки така стратегія виховання має спрямувати молодь на правильну організацію власного життя, забезпечити їхній гармонійний розвиток, єдність фізичних, психічних і духовних потреб особистості.

Список літератури

1. Виленський М.Я. Физическая культура в научной организации процесса обучения в высшей школе: Учебное пособие. — М.: Высш. шк., 1982.-124с.
2. Жабокрицька О.В. Педагогічні умови виховання основ здорового способу життя підлітків у позашкільній діяльності: Автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.07/Інститут проблем виховання АПН України - К., 2004.-23с.
3. Круковский Г.И. Профессионально-прикладная физическая подготовка будущих специалистов // Управління якістю професійної освіти. - Донецьк: ТОВ "Лебідь", 2001.- С. 191-194.
4. Плачинда Т.С. Формування позитивного ставлення студентської молоді до занять фізичною культурою // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту: 36. наук, пр. за ред. Єрмакова С.С. - Харків-Донецьк: ХДАДМ (XXIII), 2005. - №10.-С 47-50.

Роль фізичного виховання у процесі збільшення ефективності професійної підготовки студентів

Л.М. Липчанська, ст. викл.

Кіровоградський національний технічний університет

Фізичне виховання в системі освіти традиційно відповідає за фізичний розвиток та фізичну підготовку молодого покоління. Виховання нового, всебічно розвиненого професіонала – одна з необхідних і вирішальних умов успішного розвитку сучасного суспільства.

Інтенсивний розвиток науки і передової практики фізичного виховання значно розширив розуміння ролі рухової діяльності, а саме фізичних вправ, розвитку та зміцнення біологічних і фізичних процесів, що відбуваються в організмі людини.

Відмінна фізична підготовка дозволяє молодій людині швидше освоювати нові складні виробничі професії, сприяє розвиткові інтелектуальних процесів – формуванню уваги, точності сприйняття, запам'ятовування, відтворення, уявлення, мислення, поліпшує розумову працездатність. Здорові, загартовані, фізично добре розвинені юнаки і дівчата,

як правило, успішно сприймають навчальний матеріал, менше втомлюються на лекційних та семінарських заняттях в університеті, не пропускають їх через простудні хвороби.

Фізична культура – це ще й досить важливий засіб формування людини як особистості. Заняття фізичними вправами дозволяє багатогранно впливати на свідомість, волю, визначати моральне обличчя, риси характеру майбутніх спеціалістів. Адже фізична активність не лише обумовлює суттєві біологічні зміни в організмі, а й значною мірою сприяє виробленню моральних переконань, звичок, уподобань та інших важливих рис особистості, які характеризують духовний світ професіонала. Все це допомагає йому успішно виконувати вимоги навчальних програм, які значно зросли протягом останніх десятиліть.

Багаторічна практика переконала в тому, що фізична культура, безсумнівно, сприяє розумовому розвитку, виховує важливі моральні риси – впевненість, рішучість, волю, сміливість і мужність, почуття колективізму, вміння дружити, здатність долати різного роду перешкоди.

Фізичне виховання – педагогічний процес, спрямований на вивчення студентами фізичних вправ, розвиток (чи підтримку) морфологічних, функціональних, психічних та інших характеристик особистості, на формування пов'язаних з ними знань, способів і мотивів діяльності. Основна форма використання фізичної культури й особою, і суспільством у сферах сімейної, загальної, професійної, вищої, самостійної та спеціальної освіти, культурного дозвілля тощо здійснюється відповідно до специфічних закономірностей, принципів та вимог, що притаманні педагогічному процесові. Фізичне виховання формує систему ціннісних орієнтацій особистості, що спрямовані на здоровий спосіб життя, забезпечує мотиваційну, функціональну і рухову готовність до нього. Фізичне виховання здійснюється відповідно до його загальних та специфічних закономірностей, принципів і правил освітнього процесу, позитивно впливає на інтелектуальні, психічні, морально-вольові та інші риси особистості.

Основна форма фізичного виховання у вищому навчальному закладі – це обов'язкові навчальні заняття. У процесі таких навчальних занять вивчається дисципліна «Фізична культура» – важлива структурна одиниця освітньої системи. Соціально значимий результат фізичного виховання складають фізична підготовка і фізичний розвиток тих, хто займається, а також знання, рухові та методичні вміння, навички і звички, необхідні для фізичного самовиховання, формування здорового способу життя, вміння культурно організувати вільний час. До названих також належать фізичне і духовне оздоровлення, підвищення опірності організму до захворювань, фізична реабілітація і релаксація.

Фізичне виховання дозволяє багатогранно впливати на особистість. Разом з тим сьогодні чимало соціально значимих результатів фізичного виховання досягається лише частково, що свідчить про існуючі проблеми фізичної підготовки студентів.

Фізична підготовка – це лише один із соціально значимих результатів фізичного виховання. Він досить швидко втрачається після завершення навчання у ВНЗ, якщо не підтримується молодого людиною самостійно. Разом з тим з віком мотивація до того, аби займатися фізичними вправами, знижується. Саме тому одне з головних завдань обов'язкового фізичного виховання полягає у формуванні стійких мотивів стосовно необхідності фізичного самовдосконалення, які повинні підкріплюватися обов'язковою для всіх освітою у сфері фізичної культури.

Нині освітні задачі у сфері фізичного виховання, що пов'язані із засвоєнням знань, виробленням методичних умінь і навичок, як правило, вирішуються недостатньо ефективно. Причина цього полягає у вузько утилітарному, так званому «нормативному» підході до фізичного виховання як до засобу фізичної підготовки молоді. Саме за такого підходу норматив, який відображає рівень фізичної підготовки, є основним критерієм

ефективності фізичного виховання. Потреба в освіті на рівні фізичної культури, як правило, визнається, проте студенти не отримують її в достатньому обсязі. Внаслідок цього вони залишаються не готовими до самостійного використання засобів фізичної культури для самостійного оздоровлення, саморозвитку, зрештою, самостійного формування етичних норм поведінки.

«Фізична культура» як навчальна дисципліна «випадає» з освітнього та виховного простору навчальних закладів. Все, зазначене вище, дозволяє розглядати проблему спільної для всіх освіти у сфері фізичної культури як одну з найбільш актуальних, а орієнтацію фізичного виховання на загальну освіту у сфері фізичної культури – як пріоритетну.

Фізичне виховання – це потужно діючий фактор впливу на організм людини. Як відомо, склад студентів завжди неоднорідний за рівнем здоров'я, фізичного розвитку та фізичної підготовки. Одні і ті ж педагогічні засоби по-різному впливають на різних людей. Робота з особами, у яких мають місце ті чи інші відхилення у стані здоров'я, має проводитися індивідуально. Тому ще однією з найважливіших проблем виступає проблема індивідуалізації фізичного виховання.

Виконання перерахованих вище по-справжньому актуальних і проблемних завдань суттєво ускладнюється недоліками кадрового, матеріально-технічного та інформаційного забезпечення, лікарського контролю здоров'я студентів та організацією навчального процесу на рівні фізичного виховання, станом наукового забезпечення, розробки сучасного навчально-методичного комплексу для здійснення фізичного виховання.

Таким чином, у процесі фізичного виховання в жодному разі не можна втрачати прогресивну, гуманістичну, особистісну спрямованість фізичного виховання. Сьогодні вкрай необхідна корекція проблем фізичного виховання та шляхів його реалізації. Цей процес повинен бути перманентним, таким, що забезпечить дієві практичні кроки, які однозначно будуть сприяти підвищенню якості професійної підготовки студентів.

Список літератури

1. Выдрин М.В. Физическая культура личности и общества. (Опыт историко-методологического анализа проблем физического воспитания) Омск, 2003.
2. Вилеский М.Я. Основы профессиональной направленности студентов технических вузов. М., 1980. С. 20–25.
3. Динер В.А. Теория и методика физической культуры. Краснодар, 2001.
4. Жолдак В.И. Основы профессиональной направленности студентов технических вузов. М., 1980. С. 29–30.
5. Жолдак В.И. Роль физического воспитания в процессе образования в вузе. М., 1989. С. 98–102.
6. Ильин В.И. Научно-методические и организационные основы физического воспитания. М., 1989.
7. Мильнер Е.Г. Формула жизни М.: ФиС, 1998.
8. Петров Н.Я. Физическое воспитание студентов. Минск, 1998.